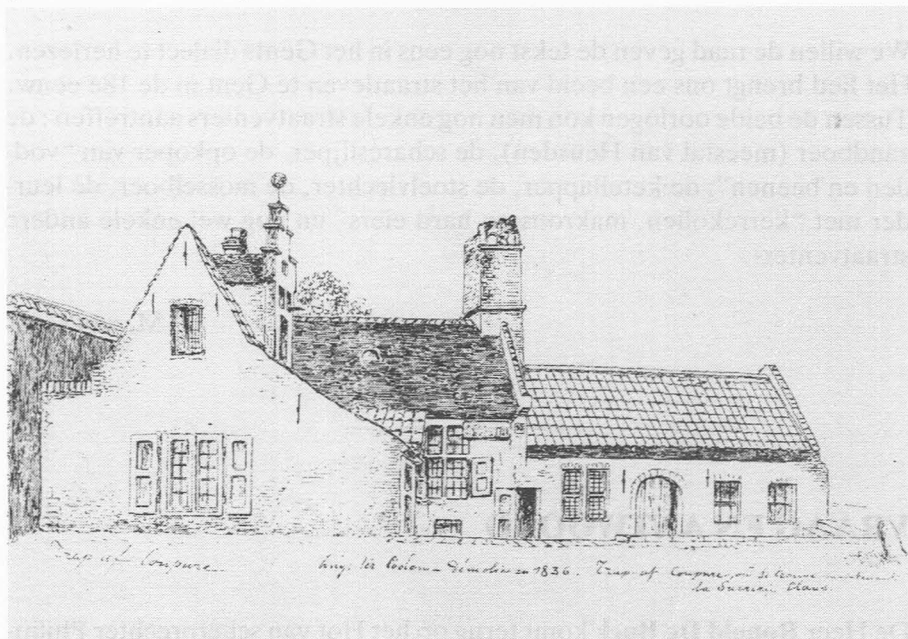

VRAAG EN ANTWOORD

De Heer **Ronald De Buck** komt terug op het Hof van scherpreechter Philippe Hamel. Hij schrijft :

In zijn reactie (G.T. 1984 nr. 5 p. 337) op mijn vraag (G.T. 1984 nr. 3 p. 202) oppert dhr. Van Wesemael de veronderstelling dat het "Hof van Philippus Jacobus Hamel de plaats geëffend heeft voor het latere Casino. Welnu, hiernaast ziet u een schets van de hand van Armand Heins van het "Huys ter Koolen" waar achter het zogenaamde "Hof" van onze Gentse scherpreechter gelegen was. Het paaltje rechts op de afbeelding duidt op een

hoek, meer bepaald de hoek van de Coupure met de Iepersteeg (zie plan Goethals dd. 1796 in het D.C. verkrijgbaar). Inderdaad, Frans De Potter schrijft in zijn "Gent van den oudsten tijd tot heden" het volgende :...het "huis ter Koolen", anders gezegd "Trap af", tamelijk breed doch slechts van eene verdieping. Zijnen eersten naam kreeg het omdat boven het dak eene spil te zien was met eene grote kool er boven. Het maakte den westhoek uit van de Iepersteeg en behoorde vóór het delven des kanaals aan de Bijloke, en stond op het uitgestrekte plein, hetwelk vroeger het Bijlokeveld heette. Het huis ter Koolen werd in 1836 afgebroken om plaats te laten aan de suikerraffineerderij van J.B. Claus...

Overigens wanneer men in de advertentie van 12.5.1785 de woonplaats van de weduwe Hamel aanduidt met de zin "aen de Coupure in den Akker" dan wordt hier Ekkergerm bedoeld en niet de Akkerstraat. Of onze scherprechter ook in zijn "Hof" woonde blijft echter een open vraag, gezien geen enkel stadsplan uit die tijd een afbeelding weergeeft van een woonhuis gelegen "achter het Huys ter Koolen".

Het "Huys ter Koolen", anders gezegd "Trap af" : Bij het graven van de Coupure werd een deel van "den Akker" (Ekkergerm) opgehoogd. Daardoor moest men trapaf naar dit cafeetje dat in het begin van de 19de eeuw bekend was voor zijn uitstekend bier en vriendelijke bazin (Ontleend aan de Gentenaar dd. 21.8.81).

Antwoord van de Heer **J. De Vriendt** op de vraag van de Heer **J.P. Fobe** (G.T. 1984 - nr. 5 - p. 338)

De Heer Jan-Baptist Hellebaut, de laatste gentse primus perpetuus is, niet

in 1829, doch wel op 27 oktober 1819 te Gent overleden. Hij heeft zeer vele afstammelingen nagelaten.

Ik verwijs de heer Fobe naar het zeer interessant artikel over de primus Hellebaut en zijn afstammelingen verschenen in januari 1970 in Oost-Vlaamse Zanten en geschreven door Gerard Simons.

Een achter-kleinzoon van de primus Hellebaut, Albert Hellebaut, werd luitenant-generaal in het Belgisch leger en minister van Landsverdediging. Een dochter van Jean-Baptiste Hellebaut, Angélique, huwde met Hippolyte Rolin, die ook minister werd (zie Biographie Nationale, deel 19, blz. 826). Van dit paar stamt de Gentse familie Rolin, onder meer Gustave Rolin-Jacquemijns, minister, raadsheer van de koning van Siam; Albert Rolin, professor aan de Gentse universiteit; Edouard Rolin-Jacquemijns, minister, voorzitter van de Academie van Internationaal Recht; Henri Rolin, voorzitter van de Senaat en staatsminister.

Een kleindochter van Hippolyte Rolin huwde met een Waelbroeck (Gentenaar). Haar afstammelingen zijn allen zeer intellectueel begaafd en bekleeden zeer hoge positie's zowel in België als in het buitenland in verschillende wetenschappelijke diciplines. Deze familie is mij zeer goed bekend, daar mijn zuster door haar huwelijk verwant is met de familie Waelbroeck.

Het is een zeer merkwaardig fenomeen dat zovele nakomelingen van de Gentse primus Hellebaut intellectueel zeer begaafd zijn, en dit op alle domeinen. Ook de jongste generatie, die thans nog aan het studeren is, geeft blijk van veel begaafdheid.

LEZERS SCHRIJVEN ONS

De Heer **Rudy Chatelet** uit Gent schrijft ons :

In het tijdschrift "Ghendtsche Tydinghen" nr. 5 jaargang 13 (15 september) staat er een artikel in verband met het "Koninklijk Gents Mannenkoor". Mijn grootvader Daniël Chatelet geboren te Poperinge 23.9.1902 (woonachtig te Gent vanaf 1921) en overleden te Gent na een langdurige ziekte op 22.12.1956 was vele jaren lid van het "Koninklijk Gents Mannenkoor". Daarom ben ik zo vrij u enkele fotocopies te laten geworden van foto's en één van een brief over deze koorzangmaatschappij. In totaal zijn er in het privé-archief (het privé-archief van de familie Chatelet en aanverwanten begint vanaf ±1880) 14 foto's bewaard met betrekking op deze zangmaatschappij. Op de Afb. 6 eerste rij derde van rechts zit mijn grootvader

(Daniël Chatelet) met armband, deze armband met stempel "Les Ouvriers Réunis", is nog steeds in het bezit van de familie.

KONINKLIJK GENTS MANNENKOOR

"CHORALE ROYALE GANTOISE"

GENT - GAND

Voorteen : « DE VERENIGDE WERKLIEDEN »
And : « LES OUVRIERS RÉUNIS »

Onder de Hoge Bescherming van Z. M. de Koning — Sous le Haut Patronage de S. M. le Roi

Kenspreuk :
« Kunst en Liefdadigheid »

Devies :
« Art et Charité »

Gesticht de 26 Juli 1848
Fondée le 26 juillet 1848

Bekomen onderscheidingen :
Distinctions obtenues :

Brugge 1850 - Gent 1850 - Brussel 1852
Arras 1853 - Brussel 1875 - Liège 1877
Antwerpen 1926 - Amsterdam - Paris 1912
Frankrijk 1928

Paris (Nanterre) 1932 :
Grand concours international,
1er Prix d'Excellence, 1er Prix d'Honneur
Coupe de « Journal de Paris »

Genève 1934 :
Grand concours international,
1er Prix d'Excellence avec les Méditations
du Jury et de l'Écouteur - 1er Prix d'Honneur
avec Méditations du Jury,
Coupe de la Ville de Genève

Hagen-Haxe (Westfalen) 1951 :
Größe internationale wedstrijd,
Gouden Medaille der Regeringspresident
(Hoogste Prijs aller Afdelingen)
Größe Prijs der Stadt Hagen,
Amerikaprijs.

Opgeleids Koer : 1er Prijs van uitvoering
met gelukwensen van de Jury
en van de loonrichter,
Koer naar Keuze : 1er Prijs
Volksliederen : 1er Prijs
1er Dirigentenprijs

Gent 1955 :
Provinciaal Tornooi van Oost-Vlaanderen
Reeks mannenstemmen,
Hoogste onderscheiding.

Ere-Voorzitter : De Heer Graaf Carl de Kerchove de Denterghem
President d'Honneur : M. le Comte

Onder-Ere-Voorzitter :
Vice-Président d'Honneur : M. Evariste De Bouvre

Aan de Familie Chatelet

By de algemene vergadering
van Landuy leestleden hebben we het opytig
heer gaan vernemen van onze vriend Daniël.
Het Bestuur en al de leden hebben me de
opdracht gegeven U onze oprecht deelne-
mingaan te bieden.

Onze vriend Daniël is altijd
me getrouw lid geweest van onze Zangvereniging, en we
zijn ontvuld dat het met zijn ziekte heeft geweest die hem
de laatste jaren niet meer toegelaten heeft by ons te zijn
want Daniël was n voorbeeld voor ons van stichtheid en toe-
nyding voor zijn ebaatschappij en daarom betreuren we het
heengaan van onze vriend Daniël, het leven gaat verder

Lokaal : « ARCA » Hoogpoort, 42, GENT

Local : « ARCA » Hoogpoort, 42, GENT

GENT

GAND

Telefoon : 25.18.60

Telephone : 25.18.60

P. C. R. : 3240.28

C. C. P. : 3240.28

Brief daterend van begin 1957 gericht aan de familie Chatelet. Interessante inlichtingen zijn weer te vinden in de gedrukte tekst van het briefhoofd.

Een van onze leden die zijn brief ondertekent "Gwijde van Gent" schrijft ons :

Telkens ik ergens een poging zie om het gents in een geschreven tekst weer te geven, heb ik een gevoel van onnauwkeurigheid. Het is inderdaad niet gemakkelijk de gentse klanken in woord te brengen. Maar elke taal die men schrijft is in feite het resultaat van een overeenkomst. Iedereen weet, als men de letter a ziet, hoe men dit moet uitspreken. Eenmaal dus een fonetische overeenkomst bereikt is, weet eenieder hoe men de "tekens" (letters) moet uitspreken. Deze tekens (letters) moeten toch ook ergens een overeenkomst met het gesproken woord vertonen. Een dergelijke fonetische overeenkomst bestaat nog niet voor het gents. Zie bvb. de gentse uitspraak voor woorden, zoals water, vader enz...

Velen voegen hier een "o" bij de a. Zie de affiches onlangs nog op vele stadsmuren : Giel Gent stoat er in... Deze fonetische schrijfwijze geeft m.i. onvoldoende weergave van de i klank die duidelijk te horen is in de woorden.

Een weergave van de gentse "a" klank als oi zou teveel aan de franse uitspraak, zoals in moi, doen denken en zo klinkt onze gentse "vader" dan ook niet. Blijft dan maar één optie meer over : een nieuwe, tothiertoe in de taal niet aanwezige weergave bvb ö, ä, of iets dergelijks. Ik stel voor het teken "oi" te gebruiken, enerzijds om de duidelijk te horen i klank naar voor te brengen, maar ook om de oi klank zoals hij in het frans bestaat te benadrukken en te verzwaren, wat dan de gentse uitspraak zou benaderen.

Eveneens zou ik graag terugkomen op de tekst in het gents verschenen van de hand van de heer R. Coppejans en dié even in mijn versie van het gents weergeven, hopen dat de heer Coppejans mij dit niet kwalijk neemt. Hier gaan we dus.

"Veur den oorlog van viertiene, weundegekik in de Galgeberge op den Meulesteedsesteenweg zust veurbai het Stinkkot. Iederen ovend oïst nie te kewd was zaten wai plat op ons gat op 't plankier noïr vertelsels of sloeberdaraaien te luisteren. Prost, nen goeien giestighoïrd gaf op nen kier 't zaine ...klein Tuurke kwam tchiepend bai zain moeder binnengelupe en al snokkend zait ai : Ma, die jongens uit de Moeiteweerd zeggen dak ik en woïterhuufd hen. Ta ta ta zai zain moeder geluufd da toch niede, schieteruit me te tchiepen en luup bai Boerke veur mai en breng ien schoole petoïters mee, get hier nen alven boïrd en verliest den overschot-nie! 't klein Tuurke was al an de deure oïst ta hem ommekierde om te vrooge "Ma woïr moekik zin doen? Doeze in eu meutze manneke". Der wird gelachen moïr 't was taid veur ons te goïn wassen en noïr onzen tram te goïn".

Wat denken andere lezers over "fonetisch gents".

Onze trouwe medewerker **M. Van Wesemael** maakt ons het volgende briefje over :

Ons actief medelid, de heer **David Maes**, was zo vriendelijk op mijn artikel handelend over de Abdij van Oosteeklo positief te reageren. In kwestieus artikel is er sprake van abdis Anna de Pottelsberghe. Ik nam mij de moeite niet om iets meer over die dame te weet te komen. De heer Maes die zich danig aan de van Pottelsberghes interesseert, deed dit in mijn plaats. Ik laat hem dus zonder dralen aan het woord :

Anna van Pottelsberghe was niemand minder dan de bastaarddochter van Lieven van Pottelsberghe (zie GH. T. 1984 nr. 4 : Lieven van Pottelsberghe en de Rokerels). In het eigenhandig geschreven testament van L.v.P., dd. 31 maart 1531 en aangevuld op paasdag (9 april) 1531 staat : 'vrouwe Anna van Pottelsberghe, mijne natuerlicke dochtere, religieuze toosteecloo'. Hij bedacht haar bij deze gelegenheid met een lijfrente van 3 pond groten jaarlijks, die hij gekocht had op de stad Dendermonde : 'om huere cleene necessiteyten mede te coopen'.

Die Lieven is ons niet onbekend. Wel integendeel. Hij en zijn vrouw Livina de Steelant waren het die het Alynshospitaal in 1513 lieten herstellen en uitbreiden. Hun portretten, (panelen van 43cmx33,5cm), toegeschreven aan G. Hoorenbaut, sieren ons Museum voor Schone Kunsten.

OPROEP AAN ONZE LEZERS

Om te kunnen voldoen aan de talrijke vragen naar oude nummers van ons tijdschrift "Ghendtsche Tydinghen", doen wij beroep op uw medewerking om afstand te doen van nummers of jaargangen die niet meer worden gebruikt.

Een overeen te komen vergoeding voor deze vriendendienst kan desnoods overwogen worden.

De inlevering gebeurt op het Documentatiecentrum (Convent Engelbertus, Groot Begijnhof, huis nr. 46, Sint-Amandsberg), alle zondagen van 10 tot 12 u.

Het D.C. is gesloten op feestdagen en in de maanden juli en augustus. Wij danken u vooraf voor uw geste.

De bibliothecaresse,
Mevr. Van Geluwe-Eggermont A.